

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: RÁNY

Autor materiálu: Bc. Irena Sklenářová

Datum vytvoření: 24. 8. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: První pomoc, 2. ročník

Sada: PP1

Číslo DUM: 11

Tematická oblast: První pomoc

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 7. 3., 14. 3. 2013

Ověřující učitel: Mgr. Sedláčková **Třída:** MSR 2

Popis způsobu použití materiálu ve výuce: Výuková elektronická prezentace slouží jako podpůrná a názorná pomůcka výkladu učitele. Seznamuje žáky s jednotlivými druhy ran. Prezentace výstižně a názorně zachycuje výklad učitele a získané informace si mohou žáci zaznamenat a využít je při domácí přípravě. Materiál obsahuje zpětnou vazbu ověřující pochopení nové látky v podobě závěrečného snímku s otázkami k opakování tématu.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

RÁNY

CÍL:ŽÁK

- rozliší a popíše jednotlivé druhy ran
- provede ošetření podle druhu rány

RÁNY

- jde o porušení celistvosti kůže, sliznic

DĚLENÍ RAN:

Podle hloubky:

- povrchové
- hluboké
- penetrující – pronikají několika vrstvami

RÁNY

Můžou být způsobené:

- **mechanickým násilím** – bodné, řezné, tržné, střelné, pokousání, odřeniny, tržně - zhmožděné
- **teplem** - popáleniny
- **chladem** - omrzliny
- **chemickými látkami** - poleptání

ŘEZNÉ RÁNY

- hladké okraje, mohou málo i více krváčet

PŘÍČINY:

- způsobené nožem, nůžkami, sklem

1

PŘÍZNAKY:

- bolestivost v místě rány
- krvácení

ŘEZNÉ RÁNY

PRVNÍ POMOC:

- dezinfekce rány
- stáhnout mašličkovým obvazem
- sterilní krytí, obvázat
- znehybnit – šátkem
- protišoková opatření
- při značném krvácení ZZR

BODNÁ RÁNA

- hluboká, málo viditelná, hrozí nebezpečí zavlečení infekce

PŘÍČINY:

- ostrý bodný předmět – nůž, vidle, hřebík

PŘÍZNAKY:

- bolest
- příznaky šoku
- může být cizí těleso v ráně

2

BODNÁ RÁNA

PRVNÍ POMOC:

- předmět z rány neodstraňujeme
- okolí dezinfikujeme, obložíme gázou
- kontrolujeme životní funkce
- protišoková opatření
- volat ZZS

TRŽNÁ RÁNA

- má nepravidelné, roztržené okraje, je téměř vždy infikovaná

3

PŘÍČINY:

- způsobená strojem, pásem, ostnatým drátem

PŘÍZNAKY:

- nevýrazně krvácí

TRŽNÁ RÁNA

PRVNÍ POMOC:

- vyčistíme kyslíčnickem
- okolí rány dezinfikujeme
- sterilně kryjeme, obvážeme
- kontrolujeme funkce
- protišoková opatření
- definitivní ošetření v nemocnici

STŘELNÁ RÁNA

- rozlišujeme nástřel – místo vstupu projektilu – zůstává ve tkáni a průstřel – má vstřel a výstřel s vnitřním krvácením

PŘÍČINY:

- poškození vnitřních orgánů

PŘÍZNAKY:

- bolest
- krvácení
- příznaky šoku

4

STŘELNÁ RÁNA

PRVNÍ POMOC:

- zastavíme krvácení
- uvolnit oděv okolo krku, pasu a hrudníku
- protišoková opatření
- zavolat ZZS a policii

ROZSÁHLÉ ODŘENINY

PRVNÍ POMOC:

- vyčistíme je kartáčkem, mýdlem a vodou
- vypláchneme ránu kyslíčnickem
- okolí rány vydezinfikujeme
- přiložíme sterilní krytí a obvážeme
- definitivní ošetření by mělo proběhnout ve zdravotnickém zařízení

ROZSÁHLÉ ODŘENINY

5

PORANĚNÍ ZVÍŘATY

BODNUTÍ HMYZEM

- nebezpečí hlavně u alergiků
- nejčastěji v teplých měsících
- původci jsou nejčastěji vosy, včely, některé mouchy

PORANĚNÍ ZVÍŘATY

PRVNÍ POMOC:

- postiženého uklidníme
- nad ránu přiložíme škrtidlo (směrem k srdci) tak, aby rána nepřestávala krváčet
- ránu dezinfikujeme
- zajistíme transport do zdravotnického zařízení

PORANĚNÍ ZVÍŘATY

UŠKNUTÍ HADEM

- v úvahu připadá zmije
- nejčastěji se vyskytuje ve skalách a na mýtinách
 - na prosluněných místech
- uštknutí se projevuje dvěma rankami několik milimetrů od sebe, lehce krvácejícími, zarudlými až promodralými

PORANĚNÍ ZVÍŘATY

PRVNÍ POMOC:

- postiženého uklidníme
- nad ránu přiložíme škrtidlo (směrem k srdci) tak, aby rána nepřestávala krváčet
- ránu dezinfikujeme
- zajistíme transport do zdravotnického zařízení

OPAKOVÁNÍ

1. Co jsou to rány?
2. Jak dělíme rány podle hloubky poškození?
3. Čím můžou být rány způsobené?
4. Popište řeznou ránu včetně první pomoci.
5. Jaká je první pomoc při rozsáhlých odřeninách?

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

1. BERÁNKOVÁ, Monika, FLEKOVÁ, Anna, HOLZHAUSEROVÁ, Blanka.
Učebnice pro střední zdravotnické školy: První pomoc. 1.vyd. Praha: Informatorium, spol. s.r.o., 2002. ISBN 80-86073-99-8

2. KELNAROVÁ, Jarmila, TOUFAROVÁ, Jana, SEDLÁČKOVÁ, Jana, ČÍKOVÁ, Zuzana. *Učebnice pro studenty zdravotnických oborů: První pomoc I.* 1.vyd. Praha: Grada Publiding.a.s.,2007. ISBN 978-80-247-2182-8

3. KELNAROVÁ, Jarmila, TOUFAROVÁ, Jana, SEDLÁČKOVÁ, Jana, ČÍKOVÁ, Zuzana, KELNAROVÁ, Eva. *Učebnice pro studenty zdravotnických oborů: První pomoc II.* 1.vyd. Praha: Grada Publiding.a.s.,2007. ISBN 978-80-247-2183-5

OBRÁZKY:

1. KELNAROVÁ, Jarmila, TOUFAROVÁ, Jana, SEDLÁČKOVÁ, Jana, ČÍKOVÁ, Zuzana. *Učebnice pro studenty zdravotnických oborů: První pomoc I.* 1.vyd. Praha: Grada Publiding.a.s.,2007. ISBN 978-80-247-2182-8 str. 97

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

2. KELNAROVÁ, Jarmila, TOUFAROVÁ, Jana, SEDLÁČKOVÁ, Jana, ČÍKOVÁ, Zuzana. Učebnice pro studenty zdravotnických oborů: První pomoc I. 1.vyd. Praha: Grada Publiding.a.s.,2007. ISBN 978-80-247-2182-8 str. 98

3. KELNAROVÁ, Jarmila, TOUFAROVÁ, Jana, SEDLÁČKOVÁ, Jana, ČÍKOVÁ, Zuzana. Učebnice pro studenty zdravotnických oborů: První pomoc I. 1.vyd. Praha: Grada Publiding.a.s.,2007. ISBN 978-80-247-2182-8 str. 99

4.,5. KELNAROVÁ, Jarmila, TOUFAROVÁ, Jana, SEDLÁČKOVÁ, Jana, ČÍKOVÁ, Zuzana. Učebnice pro studenty zdravotnických oborů: První pomoc I. 1.vyd. Praha: Grada Publiding.a.s.,2007. ISBN 978-80-247-2182-8 str. 100